

บทที่ 8

การแปลหน่วยสร้างประโยคเคลฟต์

หน่วยสร้างประโยคเคลฟต์ (cleft) เป็นโครงสร้างที่ใช้แสดงส่วนหรือประเด็นที่ชัดเจน ซึ่งอาจจะเป็นข้อมูลเก่าหรือใหม่ก็ได้ จึงไม่เป็นส่วนที่สัมพันธ์กับหัวเรื่องในบริบท โดยข้อมูลที่ชัดเจนนั้น จะนำมาไว้ในกรอบที่เรียกว่า “cleft” สำหรับกรอบโครงสร้างเคลฟต์ในภาษาอังกฤษ คือ it + be + ส่วนที่ชัดเจน + คุณานุกรประโยค เช่น (Givón, 1990)

It was Joe who lent me a bike (rather than Mary)

It was a bike that Joe lent me (rather than a car)

ในภาษาไทยก็ปรากฏโครงสร้างประโยคเคลฟต์ด้วยเช่นกัน เช่น (Singnoi, 2007)

ประโยคเคลฟต์: ฉันเป็นคนที่ชอบทำกิจกรรม

ประโยคปกติ: ฉันชอบทำกิจกรรม

นอกจากนี้ในภาษาอังกฤษมีโครงสร้างเคลฟต์อีกแบบหนึ่งที่เรียกว่า “เคลฟต์เทียม” (pseudo-cleft) ซึ่งใช้แสดงข้อมูลที่ชัดเจนเมื่อมีการลงน้ำหนักคำเท่านั้น โครงสร้างนี้มีที่มาจากโครงสร้างที่ประธานเป็นคุณานุกรประโยคที่ปราศจากคำนามหลัก โครงสร้างนี้จึงขึ้นต้นประโยคด้วยสรรพนามเชื่อมต่อ (relative pronoun) ที่กลายเป็นคำแสดงคำถาม (question word หรือ wh word) ในปัจจุบัน เช่น (Givón, 1990)

The one who will milk the goat is Joe.

What Joe will do to the goat is milk it.

What Joe will do is milk the goat.

What Joe will milk is the goat.

ในภาษาไทยก็ปรากฏโครงสร้างดังกล่าว เช่น (Singnoi, 2007)

ประโยคเคลฟต์: คนที่ชอบทำกิจกรรมคือฉัน

ประโยคปกติ: ฉันชอบทำกิจกรรม

Celce-Murcia and Larsen-Freeman (1999) เรียก เคลฟต์โครงสร้างแรกว่า เคลฟต์ it (it-cleft) และเรียกโครงสร้างหลังว่า เคลฟต์ wh (wh-cleft) ซึ่งเป็นชื่อที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ และกล่าวถึงหน้าที่ของเคลฟต์ทั้งสองชนิดที่นอกเหนือไปจากที่ Givón อธิบายว่า ประโยคเคลฟต์ทั้งสองชนิดแม้ว่าจะใช้แสดงข้อมูลที่ขัดแย้งเหมือนกันก็ตาม แต่ข้อมูลในประโยคเคลฟต์ it ไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่ผู้พูดและผู้ฟังกำลังคิดอยู่ ในขณะที่ข้อมูลในประโยคเคลฟต์ wh กำลังอยู่ในความคิดของผู้พูดและผู้ฟัง และมักใช้ในบริบทที่ไม่เป็นทางการ

กลวิธีการเปลี่ยนโครงสร้างประโยคเคลฟต์ it

กลวิธีการเปลี่ยนโครงสร้างประโยคเคลฟต์ it พบใช้หลายวิธีด้วยกัน ได้แก่ การใช้ประโยคคู่เทียบเป็นประโยคเคลฟต์ในภาษาไทย การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปรากฏ การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ และการใช้โครงสร้างเป็นนามวลี โดยมีลำดับอัตราส่วนของแต่ละกลวิธีตามตาราง 7

ตาราง 7 แสดงอัตราส่วนของกลวิธีการเปลี่ยนประโยคเคลฟต์ it

กลวิธีการเปลี่ยนประโยคเคลฟต์ it	ความถี่	ร้อยละ
การแปลแบบตรงตัว	50	55.56
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบประโยคเคลฟต์ it ในภาษาไทย	50	55.56
การแปลแบบเสรี	32	35.56
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ	31	34.44
การใช้โครงสร้างเป็นนามวลี	1	1.12
การแปลแบบสื่อความ	6	6.66
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบเป็นประโยคเคลฟต์ wh ในภาษาไทย	3	3.33
การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปรากฏ	3	3.33
(ไม่ปรากฏประโยคคู่แปล)	2	2.22
รวม	90	100

จากตาราง การแปลแบบตรงตัวปรากฏใช้มากที่สุด ร้อยละ 58.89 โดยการใช้ประโยคคู่เทียบคือประโยคเคลฟต์ในภาษาไทย รองลงมาเป็นการแปลแบบเสรี ร้อยละ 35.55 โดยการใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ และการใช้โครงสร้างเป็นนามวลี และการแปลแบบสื่อความ ร้อยละ 3.33 โดยการใช้โครงสร้างเป็นประโยคปรากฏ

1. การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบคือประโยคเคลฟต์ it ในภาษาไทย

ผู้แปลแปลประโยคเคลฟต์ it โดยการใช้ประโยคคู่เทียบคือประโยคเคลฟต์ในภาษาไทย ซึ่งมีการใช้ทั้งโครงสร้างที่เป็นเคลฟต์ it และ เคลฟต์ wh เช่น

...it was something I preferred to do alone.

แปลเป็น...มันเป็นเรื่องที่ผมอยากทำคนเดียวมากกว่า

It was Anthea who was deputed to accompany her.

แปลเป็น...คนที่ได้รับมอบหมายให้นำทางคือแอนเธีย

(รูปแปลตรงตัว: มันคือแอนเธียที่ได้รับมอบหมายให้นำทาง)

ในการใช้ประโยคคู่เทียบคือประโยคเคลฟต์ it ในภาษาไทยนั้น อาจไม่แปลประธาน it ด้วย ก็ได้ เช่น

It wasn't just physically that I'd never fit in.

แปลเป็น...ไม่ใช่แค่รูปร่างกายภายนอกเท่านั้นที่หลอกลตา

(รูปแปลตรงตัว: มันไม่ใช่แค่รูปร่างกายภายนอกเท่านั้นที่หลอกลตา)

It was dusk when Almanzo trudged up the last long slope to the farmhouse.

แปลเป็น...เป็นเวลาย่ำค่ำแล้วเมื่อแอลแมนโซบุกหิมะลงเนินเขาตรงมายังโรงนาของเขา

(รูปแปลตรงตัว: มันเป็นเวลาย่ำค่ำแล้วเมื่อแอลแมนโซบุกหิมะลงเนินเขาตรงมายังโรงนาของเขา)

...it was the worst birthday present the Dursleys had ever given him,...

แปลเป็น...เป็นของขวัญวันเกิดที่แย่มากที่สุดที่พวกเดอริสตียมอบให้กับเขาแล้ว...

(รูปแปลตรงตัว: มันของขวัญวันเกิดที่แย่มากที่สุดที่พวกเดอริสตียมอบให้กับเขาแล้ว

...)

บางครั้งการใช้ประโยคคู่เทียบคือประโยคเคลฟต์ it ในภาษาไทย อาจไม่แปลทั้งประธาน it และกริยา be แต่ส่วนที่เน้นบ่งการเน้นด้วยคำแทน เช่น

... it was farmers who took all that country...

แปลเป็น ...ชาวนาเราแหละที่ยึดครองดินแดนแห่งนี้...

And is it they who have destroyed the chair which was your only safety?

แปลเป็น...พวกนี้หรือที่ทำลายเก้าอี้อันเป็นสิ่งเดียวซึ่งช่วยปกป้องท่าน

รูปแปลตรงตัว: มันคือพวกนี้หรือที่ทำลายเก้าอี้อันเป็นสิ่งเดียวซึ่งช่วยปกป้องท่าน)

It was Father's blacksnake whip that had bested Big Bill Ritchie.

แปลเป็น...เจ้าแส้ดำของพ่อนี่เองที่กำราบเจ้าโค่งบิล ริชชีเดียวอยู่หมัด

(รูปแปลตรงตัว: มันเจ้าแส้ดำของพ่อที่กำราบเจ้าโค่งบิล ริชชีเดียวอยู่หมัด)

2. การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ

การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติผู้แปลอาจกระทำโดยเพียงแต่ “เปลี่ยน” โครงสร้างประโยคเคลฟต์เป็นโครงสร้างที่มีส่วนต่างๆ อยู่ในตำแหน่งปกติ ซึ่งมีลำดับเรียงปกติ (SVO) เช่น

It was to Forks that I now exiled myself.

แปลเป็น...ตอนนี้ฉันกำลังจะเนรเทศตัวเองไปที่ฟอร์คส์

(รูปแปลตรงตัว: ที่ฟอร์คส์ต่างหากที่ตอนนี้ฉันกำลังจะเนรเทศตัวเองไปอยู่)

It was here that she met him.

แปลเป็น...เธอพบเขาที่นี่

(รูปแปลตรงตัว: ที่นี่แหละที่เธอพบเขา)

...it had been Uncle Vernon who had answered the call.

แปลเป็น.....ลุงเวอร์นอนเป็นคนรับสาย

(รูปแปลตรงตัว: ลุงเวอร์นอนนั่นเองที่เป็นคนรับสาย)

ผู้แปลเลือกใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ โดยเอาเคลฟต์ออก แต่คงให้นามวลีแสดงเวลาซึ่งเป็นส่วนเน้นไว้หน้าประโยคตามเดิม เช่น

It was some three or four days later that communication arrived by the second post.

แปลเป็น...สามสี่วันให้หลัง การติดต่อสื่อสารมาถึงโดยบริการไปรษณีย์เที่ยวสอง

รูปแปลตรงตัว: มัน是三สามสี่วันให้หลังที่การติดต่อสื่อสารมาถึงโดยบริการไปรษณีย์เที่ยวสอง)

It was only two years later that she found Emmett.

แปลเป็น...สองปีต่อมา เธอก็พบเอ็มเม็ตต์

(รูปแปลตรงตัว: มัน是สองปีต่อมาที่เธอพบเอ็มเม็ตต์)

...it is all the rest of the day that I am enchanted.

แปลเป็น...เวลาที่เหลือตลอดทั้งวัน ข้าจะตกอยู่ใต้อาถรรพ์

(รูปแปลตรงตัว: ...มัน是เวลาที่เหลือตลอดทั้งวันที่ข้าจะตกอยู่ใต้อาถรรพ์)

ผู้แปลเลือกใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติโดยให้ประธานที่ปรากฏในบริบทแทนประธาน it เช่น

It was some vague feeling that there was something here that she ought to notice,...

แปลเป็น...เธอมีความรู้สึกตึงตึงๆ ว่ามีบางอย่างที่ซึ่งเธอควรได้สังเกตสังกาดู

(รูปแปลตรงตัว: มัน是ความรู้สึกตึงตึงๆ ว่ามีบางอย่างที่ซึ่งเธอควรได้สังเกตสังกาดู)

...it was fear that upset me,...

แปลเป็น.....ฉันกลัวจนเศร้าซึม...

(รูปแปลตรงตัว: ..มันเป็นความกลัวที่ทำให้ฉันเศร้าซึม...)

But it was a strange fantasy that brought you seeking...

แปลเป็น...แต่พวกท่านช่างฝันเฟื่องแท้ๆ ที่คิดจะตามหา

(รูปแปลตรงตัว: แต่มันเป็นความฝันเฟื่องที่ทำให้ท่านตามหา...)

3. การใช้โครงสร้างเป็นนามวลี

นอกจากนี้ยังพบว่ามีกรแปลโดยการให้โครงสร้างเป็นนามวลี ที่มีคุณานุประโยคขยาย ซึ่งก็มาจากการไม่แปล it + be ในภาษาต้นฉบับด้วยนั่นเอง เช่น

It's a place I like to go when the weather is nice.

แปลเป็น...ที่ที่ผมชอบไปตอนอากาศดี

(รูปแปลตรงตัว: มันเป็นที่ที่ผมชอบไปตอนอากาศดี)

4. การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปรากฏ

บางครั้งพบว่าผู้แปลอาจแปลประโยคเคลฟต์โดยใช้โครงสร้างเป็นประโยคปรากฏ เช่น

...it was someone who was following her.

แปลเป็น...มีบางคนกำลังตามเธออยู่

(รูปแปลตรงตัว: มันเป็นคนที่กำลังตามเธออยู่)

...it is the stupidest children who are most childish...

แปลเป็น.....มีแต่เด็กโง่ที่สุดเท่านั้นที่มีความเป็นเด็ก

(รูปแปลตรงตัว: ..เด็กโง่ที่สุดเท่านั้นที่มีความเป็นเด็ก...)

It was just the small things that hadn't fitted in...

เป็น...ยังมีเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ที่ไม่ลงตัว...

(รูปแปลตรงตัว: มันยังเป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ที่ไม่ลงตัว...)

กลวิธีการแปลประโยคเคลฟต์ wh

การแปลหน่วยสร้างประโยคเคลฟต์ wh พบว่าใช้ 2 วิธีด้วยกัน ได้แก่ การแปลแบบตรงตัว โดยการใช้ประโยคคู่เทียบเป็นประโยคเคลฟต์ในภาษาไทยในอัตราส่วนร้อยละ 60 และการแปลแบบเสรี โดยการใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ ในอัตราส่วนร้อยละ 40 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การใช้โครงสร้างเป็นประโยคคู่เทียบเป็นประโยคเคลฟต์ wh ในภาษาไทย

ผู้แปลแปลประโยคเคลฟต์ wh โดยการใช้ประโยคคู่เทียบคือประโยคเคลฟต์ wh ในภาษาไทย เช่น

What is involved in my problem is justice.

แปลเป็น...สิ่งที่เกี่ยวข้องในปัญหาของฉันคือความยุติธรรม

What neither of us was prepared for was my response.

แปลเป็น...สิ่งที่เราทั้งสองมิได้เตรียมรับคือการตอบสนองของฉัน

What he said was he thought you had a very fine sense of evil.

แปลเป็น...ที่เขาพูดคือเขาคิดว่าคุณมีความรู้สึกถึงความชั่วร้ายที่ละเอียดอ่อนมาก

2. การใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ

ผู้แปลแปลประโยคเคลฟต์ wh โดยการใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติทั่วไป โดยการเพียงแต่ทำให้โครงสร้างประโยคเคลฟต์เป็นโครงสร้างที่มีส่วนต่างๆ อยู่ในตำแหน่งปกติ ซึ่งมีลำดับเรียงปกติ (SVO) เช่น

What I meant to say was, don't do what you're doing.

แปลเป็น...ฉันตั้งใจจะบอกว่า อย่าทำสิ่งที่เธอกำลังทำอยู่เลย

What it looked like was an enormous, very dark blue plain.

แปลเป็น...เบื้องล่านั้นเหมือนเป็นทุ่งราบกว้างใหญ่สีน้ำเงินเข้ม

(รูปแปลตรงตัว: สิ่งที่มีนัยดูเหมือนคือทุ่งราบกว้างใหญ่สีน้ำเงินเข้ม)

What I should suggest is that we do not discuss the accident any further.

แปลเป็น...ฉันใคร่จะขอแนะนำว่าเราไม่ควรได้เถียงเรื่องอุบัติเหตุอีกต่อไป

(รูปแปลตรงตัว: สิ่งที่ฉันใคร่จะขอแนะนำคือว่าเราไม่ควรได้เถียงเรื่องอุบัติเหตุอีก

ต่อไป)

ผู้แปลใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ โดยการแปลเฉพาะส่วนที่เน้นในแคลฟต์ เช่น

What you mean is that you are asking what I thought about them
themselves,...

แปลเป็น...คุณกำลังจะถามว่าผมคิดยังไงกับสองคนนั้น...

(รูปแปลตรงตัว: สิ่งที่คุณคิดคือคุณกำลังจะถามว่าผมคิดยังไงกับสองคนนั้น...)

นอกจากนี้ผู้แปลใช้โครงสร้างเป็นประโยคปกติ ในลักษณะอื่นๆ เช่น

What they found outside was quite unlike the bit of Narnia...

แปลเป็น...ครั้งออกมาข้างนอกภาพที่เห็นต่างไปจากนาร์เนียสิ้นเชิง...

(รูปแปลตรงตัว: สิ่งที่พวกเขาเห็นข้างนอกคือภาพที่ต่างไปจากนาร์เนีย...)